

Glottar hómast fyri javnrættindum

Oddagrein

Fólkærðið virkar ikki, um ikki bæði kynini hava somu ávirkan á politikkin, segði íslendskur ráðharri, sum vitjaði í Føroyum fyrr í summar. Hon hevur í Íslandi staðið á odda fyri stríðnum um at vinna kvinnum størri ávirkan á politikkin.

Við hesum í huga var tað sera hugvekjandi, at NordFag-heiðurslønin fór til Turið Debes Hentze, sum hevur staðið á odda í javnstøðustríðnum í Føroyum.

Tað er einki at taka seg aftur í, at nógv hava argast inn á Turið Debes Hentze - og at nógv argast inn á hennara sjónarmið um, at kvinnur og menn eiga javnbjóðis rættindi. Vit kunnu bert staðfesta, at Føroyar á hesum øki eru eftirbátur, borið saman við støðuna í okkara grannalondum.

Sum forkvinna í javnstøðunevndini gjørdi Turið Debes Hentze vart við, at landsins kosnu menn og kvinnur brutu javnstøðulógina, tá fólk, tó serliga menn, vórðu vald í nevndir og ráð. Og hóast politikkarar vistu hetta, so royndu teir at sláa hetta upp í glens - tí hetta hevði ikki so nógv upp á seg.

Men tað gekk ikki. Nevndir og ráð máttu veljast umaftur, eftir at klókir, lógvir menn í mánaðir høvdu kannað viðurskiptini - og komu til ta niðurstøðu, at lógin varð brotin. Men avleiðingar vóru ongar, og nógv fólk hildu, at hetta stríð var óneyðugt fjas...

Á hesum stað skulu vit bara ynskja Turið Debes Hentze hjartaliga tillukku við heiðurslønini. Og áheitan okkara skal vera, at hon heldur fram við stríðnum - tí tað sæst nakað eftir, og ein hugburðsbroyting er á veg.

Vit siggja eisini hetta stríðið í kirkjuni, har nakrir fáir menn royna at halda kvinnuligum prestum uttanfyri. Teir siga hetta við Halgubók í hondini - hóast veruliga endamálið mangan tykist vera, at teir fáu missa tamarhaldið, um fólk í breiðastu merking kemur at merkja kirkjuna.

Vit siggja eisini hetta stríð í mállæruni. Nógvir av okkara eldru málprofetum vilja ikki laga málið soleiðis, at óneyðugur kynsmismunur ikki verður gjørdur. Her eigur eisini nakað at verða gjørt, tí í roynd og veru er tað bakvent at kalla eina kvinnu ein mann - tá hon ikki er maður.

— Jú, vit vita, at maður merkir menniskja, men vit kunnu akkurát tað sama kalla ein spaka fyri ein spaka og eina kvinnu fyri eina kvinnu...

Sosialurin

Viðmerking:

Ansingarálitið er illa greitt úr hondum

Álitið um skipan av barnansingarókinum er so illa greitt úr hondum, at hetta hevur ført til eitt fullkomiliga óneyðugt kjak. Landsstýriskvinnan í almannamálum fer enná so langt í hesum kjaki sum at siga, at Tórshavnar Kommuna í hesum máli blakar við runu. Hetta kann hon bara siga, tí hon hevur misskilt okkurt ella fyri at verja sín arbeiðsbólki.

Helena Dam á Neystabø má hava misskilt, ella verða misskilt, tá hon í samrøðu við Sosialin seinasta mikudag sigur, at Tórshavnar kommuna ikki ynskir blokkstuðul frá landinum til barnansingina. Hetta er ikki rætt. Tórshavnar Kommuna hevur ongantíð sagt, at hon ikki vil hava blokkstuðulin.

Seinasta mánakvöld viðgjørdi býráðið álitið um skipan av barnansingarókinum, sum arbeiðsbólkur settur av landsstýriskvinnuni í almannamálum hevur skrivað. Niðurstøðan á býráðsfundinum er, at vit taka fult undir við tankanum í álitinum um, at ábyrgd og umsiting av ókinum skal leggjast út til kommunurnar. Men vit taka ikki undir við háttinum pengarnir verða býrt út eftir. Hátturin at býta út pengarnar er eftir okkara tykki fullkomuliga

skeivur.

Í lóguni rindar landskassin 35 prosent og kommunurnar 35 prosent av rakstrinum. Í lóguni rindar landskassin 60 prosent av og kommunurnar 40 prosent av. Hetta merkir, at landskassin nú rindar 56,6 milliónir til barnansing. Landsstýriskvinnan í almannamálum vil nú í staðin gjalda hesa upphædd út til kommunurnar eftir einum lykki, sum gevur kommunum, sum einki hava gjørt fyri barnansing, heraklapp.

Figgjarligu avleiðingarnar fyri Tórshavnar kommunu, um vit brúka tøl fyri 1999, eru at kommunan skal rinda út við 24 milliónir meira um árið til verandi skipan. Afturat hesum koma so útreiðslurnar til viðkan av skipanini.

Býráðið er sjálvsagt sinnad at samráðast um eitt greiðari uppgevu- og ábyrgdarbýtið á barnagarðsókinum, men tá landsstýriskvinnan sigur, at býráðið "blakar við runu", bara tí vit ikki eru samd við útspælinum frá hennara arbeiðsbólki, er trupult at byrja samráðingar.

Býráðið ynskir eina heildarloysn viðvíkjandi uppgevu- heimildar- og ábyrgdarbýti á almannag- og heilsuókinum. Tá tann loysnin er funnin ber til at

tosa um figgjarliga býtið millum land og kommunur.

Tað er møgult, at tølina venda ein annan veg, tá ið figgingin av eldraókinum verður lögð út til kommunurnar. Hinvegin vita vit heldur einki um, hvussu tann skipanin fer at siggja út, ei heldur um hon kemur. Skal tað verða rudduligt, mátti tað verða enn ruddiligtari at lagt figgingina av báðum skipanum út til kommunurnar í einum.

At barnansingarálitið ruddar upp á fleiri ókjum í senn, so sum landsstýriskvinnan sigur, er torført at fáa eyga á. Arbeiðssetningurin hjá arbeiðsbólkinum er týðiligtur, hann er í fyra punktum, sum øll viðgerða figging av barnansingarókinum, har framgongur tað týðiliga, at figgjarstøðið skal takast út frá 1999 tølunum. Hetta hevur Tórshavnar kommunu tikið til eftirtektar, og vænta vit ikki, at landið fer at gjalda meira fyri barnagarðsókini, enn tað ger í dag. Tí arbeidda vit útfrá sjálf at koma at gjalda alla komandi útbýggjan av ókinum. Men at átaka okkum 24 milliónir ella helst meir omaná er ein sera stórur bita at gloypa.

Í samrøðuni við Sosialin sigur landsstýriskvinnan, at tey eru farin undir at fyrirreika eina barnagarðsólóg.

Tórshavnar kommuna hevur fyrri langari tíð síðani gjørt hetta. Í politiska málsetninginum, sum Tórshavnar kommuna samtykti í 1996, (Álitið: Børn og ung sí. 21) stendur: At kommunan vil virka fyri, at barnagarðsókini gerst kommunalt burturav, og at føroysk barnagarðsólóggáva verður gjørd. At hetta endiliga kemur á dagsskránni hjá landsstýriskvinnuni í almannamálum, og vónandi gerst veruleiki, kunna vit bert fegnast um, og vil Tórshavnar kommuna sjálvsagt verða við til at virka fyri, at hetta gerst veruleiki við góðum innihaldi og á ein figgjarligan rættvisan hátt. Latandi okkum tí setast saman at tosa um tingini, so málið verður loyst á besta hátt.

Elin Lindenskov,
býráðslimur í Havn

lesarabrøv

Viðmerking til reinvasking hjá landsstýrismálanevndini í málinum um aliloyvi á Vatnsnesi

Hví vóru juristarnir, báði tann hjá ákærdu og hjá landsstýrismálanevndini, blivnir einigir um longu áðrenn kanningin fór í gongd, at sjálvt loyvið, sum málið snúði seg um, IKKI skuldi kannast, men bert ganga út frá at tað var í lagi?

Var tað tí, at so vóru ákærdu fyrrverandi landsstýrismenn, komnir til at svara uppá hví teir IKKI høvdu kannað málið? Men bert givið loyvi oman á loyvi, tí loyvi var givið frammanundan. Sum teir málboru seg, tá víðari loyvir vóru givin?

Her er upprunafelurin! Men sum juristarnir fingur stungið til síðis. Ein kundi

spurt, »hvør betalti teimum fyri at gera tað«. Hetta líkast avtaladum spæli?

Tað sær út til at her manglaði vilji frá juristunum, sum landsstýrismálanevndin hevði til hjálpar, til at gera málið á rættvisan hátt. Ella eisini arbeiddi hann eftir boðum frá ákærdu? Tað tænti bert áhugamálinum hjá ákærdu, at ikki alt málið bleiv kannað, heilt frá byrjan!

Tað at kanna uppruna loyvið, havi eg víst á ferð eftir ferð, men tað blívur ikki gjørt. Er tað, tí at tað tolar ikki dagsins ljós?

Niðurstøðan: **Ongin er reinvaskaður, fyrr enn »alt« málið hevur verið**

viðgjørt!

Málið líkast ognartøku av nevnda vatni, og øll rættindi hjá pøkeningum til vatni. Og hetta er enn IKKI við-

gjørt. Nær vil hetta »Kardinalpunkt« bliva kannað??

Vinarlig heilsan
H. B. Danbjørg

Kunnngjørt verður fyri ætt og vinum at kæri maður mín, pápi, bróður, abbi og langabbi okkara

HARRY S. JOHANSEN

vanliga nevndur Harry í sjúkrakassanum

andaðist í heiminum mikudagin 8. sept., 78 ára gamal.

Jarðarferðin verður úr Vesturkirkjuni sunnudagin kl. 14.00.

Familjunnar vegna
Emmy

Tey, ið vilja lata blómur ella krans, kunnu ístaðin lata Reyða Krossi eina gávu.

Lesið eisini Sosialin á Internetinum

www.sosialurin.fo